

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 532/3

Podgorica, 24.03.2023. godine

Na osnovu čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktorica Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Javnom preduzeću „Radio i Televizija Crne Gore“ iz Podgorice, emiteru opštih televizijskih programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ (TVCG1) i „Drugi program Televizije Crne Gore“ (TVCG2), izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera, jer je omogućio prikriveno medijsko predstavljanje time što je emitovao neoznačeno medijsko predstavljanje kandidata za izbore za predsjednika Crne Gore, koji su održani 19. marta 2023. godine, i to:
 - dana 1. marta 2023. godine, u terminu od 16:10:02 do 16:10:34 časova, u okviru TVCG1, u emisiji „Mreža“ sa početkom u 16:09:50 časova i
 - dana 2. marta 2023. godine, u okviru TVCG2, kada je emitovana (reprizirana) ista emisija sadržaja „Mreža“, sa početkom u 09:59:41.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a. kršenja obaveze emitera da obezbijedi da medijsko predstavljanje mora biti lako prepoznatljivo i audio i vizuelno odvojeno od ostalih programskih sadržaja i označeno tekstualnim obavještenjem „Predsjednički izbori 2023“ (član 4 stav 1 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za izbore za predsjednika Crne Gore, koji će biti održani 19. marta 2023. godine („Sl. list Crne Gore“, br. 08/23)).
 - b. emitovanja prikrivenog medijskog predstavljanja, što je zabranjeno članom 8 stav 1 Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za izbore za predsjednika Crne Gore, koji će biti održani 19. marta 2023. godine.
3. Javno preduzeće „Radio i Televizija Crne Gore“ iz Podgorice je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u emisiji „Mreža“, u okviru opštih televizijskih programa TVCG1 i TVCG2, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije je izrekla nacionalnom javnom emiteru upozorenje zbog toga što je omogućio prikriveno medijsko predstavljanje, tako što je u okviru emisije 'Mreža', emitovane 01. i 02. marta 2023. godine, u programima TVCG1 i TVCG2 emitovao neoznačeno medijsko predstavljanje kandidata za predsjedničke izbore koji su održani 19. marta 2023. godine.“
4. Javno preduzeće „Radio i Televizija Crne Gore“ iz Podgorice je dužno da, u pisanoj formi i u roku od 24 sata od emitovanja, obavijesti Agenciju za elektronske medije o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja.
5. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo Rješenje će se objaviti na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Na osnovu uvida u emitovane programske sadržaje opštih televizijskih programa „Prvi program Televizije Crne Gore”(TVCG1) i „Drugi program Televizije Crne Gore” (TVCG2), javnog preduzeća „Radio i Televizija Crne Gore” iz Podgorice (u daljem tekstu: „emiter”), uočeno je da su dana 01. i 02. marta 2023. godine, emitovani sadržaji u kojima je vršeno medijsko predstavljanje za izbore za predsjednika Crne Gore, koji su održani 19. marta 2023. godine (nalaz Sektora za monitoring broj 02-532 od 06.03.2023. godine).

Irtažući u vidu navedeno, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja člana 4 stav 1. Pravilnika o pravima i obavezama emitera tokom kampanje za izbore za predsjednika Crne Gore, koji će biti održani 19. marta 2023. godine (u daljem tekstu: „Pravilnik”) i tačke 7.1. Odobrenja za emitovanje TVCG1 br. O-TV-J-01 i Odobrenja za emitovanje TVCG2 br. O-TV-J-02.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: Zakon) i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je emitovanjem spornih programskih sadržaja došlo do kršenja Pravilnika, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. 02-532/1 od 07.03.2023. godine).

Dana 16.03.2023. godine, emiter je dostavio pisano izjašnjenje (akt broj 01-1843 od 14.03.2023. godine, zaveden kod Agencije pod br. 02-532/2 od 16.03.2023. godine), u kom navodi da „... ne stoje navodi Agencije za elektronske medije iz sljedećih razloga: Zakon o izboru odbornika i poslanika ... propisano je da 'državni funkcioneri i funkcioneri lokalne samouprave mogu, u vrijeme izborne kampanje, nastupiti kao predstavnici izbornih lista i mogu, u svojim medijskim nastupima na elektronskim javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima, promovisati izborne programe i izborne liste na način i u obimu u kojem se ovim zakonom propisuje medijsko predstavljanje predstavnika izbornih lista u izornoj kampanji."

Emiter ističe da „... u navedenoj informativnoj emisiji 'Mreža' nije nastupao predsjednički kandidat Jakov Milatović kandidat pokreta 'Evropa sad' niti je promovisao svoj izborni program i izbornu listu već je voditeljka emisije kao redovnu rubriku u kojoj kolege sa Portala RTCG prenose šta je aktuelno tog dana, koje vijesti su najvažnije i šta gledaoce odnosno čitaoce najviše zanima prenijela vijesti sa Portala RTCG gledaocima emisije 'Mreža'. Dakle, redovno uključenje u emisiju 'Mreža' iskorišćeno je da se skrene pažnja javnosti na sadržaj koji objavljuje Portal RTCG. Medijsko predstavljanje kandidata, podnosilaca izbornih lista i kandidata sa izbornih lista se ostvaruje u okviru političko - informativnog programa, kao i u precizno označenim blokovima političkog oglašavanja. Predstavljanje u okviru informativno - političkih programa ostvaruje se kroz debate, sučeljavanja, intervjue i druge posebne emisije, posvećene izborima, u kojima se javnost upoznaje sa aktivnostima, idejama i mišljenjem kandidata."

Nadalje, emiter smatra „da se ovdje ne radi o medijskom predstavljanju u smislu Zakona o izboru odbornika i poslanika koje odredbe se primjenjuju na izbore za Predsjednika Crne Gore, već se samo radi o upoznavanju gledaoca na sadržaj koji objavljuje Portal RTCG. Da je, kako navodi naslovljeni organ, u pitanju medijsko predstavljanje onda bi se ono ostvarilo kroz političko - informativni program u vidu debata, sučeljavanja intervjua i sl., što ovaj program svakako nije."

Emiter zaključuje da su „...nejasni i krajnje neutemeljeni navodi naslovljenog organa koji pokušavaju da stvore sasvim drugačiju sliku koja nema nikakvog utemeljenja kako u Zakonu tako i Pravilima koje je isti donio, a koje javni emiter izričito poštuje."

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 2 stav 3 Pravilnika propisano je da se medijsko predstavljanje ostvaruje kroz programske sadržaje namijenjene informisanju o predizbornim aktivnostima kandidata, njihovom predstavljanju ili političkom oglašavanju.
- članom 3 Pravilnika je propisano da se medijsko predstavljanje kandidata za Predsjednika Crne Gore u toku izborne kampanje ostvaruje u okviru političko-informativnog programa, kao i u precizno označenim blokovima političkog oglašavanja.
- član 4 stav 1 Pravilnika propisuje da medijsko predstavljanje mora biti lako prepoznatljivo i audio i vizuelno odvojeno od ostalih programskih sadržaja i mora biti jasno označeno tekstualnim obavještenjem „Predsjednički izbori 2023".

- članom 5 Pravilnika propisano je da javni emiter odnosno komercijalni ili neprofitni emiter, koji omogućava medijsko predstavljanje, mora usvojiti i učiniti javnim posebna pravila o medijskom predstavljanju. Istim članom (stav 2) je propisano da ta pravila donosi Savjet javnog emitera odnosno osnivač komercijalnog ili neprofitnog emitera. Takođe je propisano (stav 3) da se pravilima utvrđuju oblici medijskog predstavljanja, njihovo trajanje i raspoređivanje, kao i način odlučivanja o redoslijedu političkog oglašavanja odnosno predstavljanja u okviru informativno-političkih programa iz člana 3 ovog Pravilnika.
- članom 8 stav 1 Pravilnika zabranjeno je prikriveno medijsko predstavljanje. Istim članom Pravilnika (stav 2) je propisano da emiteri mogu u informativnim emisijama, izvan programa koji se odnose na medijsko predstavljanje, obavještavati o aktuelnim zbivanjima i aktivnostima državnih organa, funkcionera i kandidata, poštujući pravila profesionalizma, objektivnosti i novinarske etike. Takođe je propisano (stav 3) da je emiter dužan da, u okviru takvih programskih sadržaja, prilikom izvještavanja, o aktuelnim događajima, radu državnih organa i funkcionera, kandidata i svih subjekata koji su uključeni u proces izborne kampanje, u vezi sa pitanjima koja se ne odnose na izbore, vodi računa da navedeno izvještavanje ne sadrži posebno promotivno upućivanje na kandidata ili njegove aktivnosti, ideje ili političke stavove.

Na osnovu uvida u snimak emitovanog programskog sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je dana 01.03.2023. godine u emisiji „Mreža“, u terminu od 15:51:09 do 16:40:04 (48 minuta i 55 sekundi), u toku uključenja predstavnika Redakcije Portala emitera, u terminu od 16:10:02 do 16:10:34 časova (32 sekunde), emitovao segment čiji je opis dat u nastavku.

Novinarski tekst (OFF): *„Portal danas donosi razgovor sa kandidatom pokreta 'Evropa sad' za predsjednika Crne Gore Jakovom Milatovićem koji je kazao u intervjuu da želi da bude predsjednik svih građana, ističući, da uz svoje znanje i međunarodne kontakte može dostojanstveno da predstavlja Crnu Goru. Bez obzira na njegov izborni rezultat, poručuje da je Podgorica u sigurnim rukama i da je pobjeda na oktobarskim izborima završena stvar. Sa liderom 'Evropa sad' Miloškom Spajićem, ističe, da je u dobrim odnosima. Cijeli intervju možete pročitati na našem Portalu“.*

Emitovani sadržaj ni njegov segment nije bio označen i odvojen od ostalih sadržaja kao medijsko predstavljanje.

Reprizno izdanje predmetne emisije „Mreža“ emitovano je dana 02. marta 2023. godine u programu TVCG2 u terminu od 09:59:41 do 10:48:35 sati (48 minuta 55 sekundi).

2. Pravilima o izvještavanju RTCG o preizbornoj kampanji za praćenje izbora za predsjednika Crne Gore, koji će biti održani 19. marta 2023. godine (akt emitera broj 01-342 od 24.01.2023. godine i dopunjen aktom emitera broj 01-793 od 09.02.2023. godine), usvojenim u skladu sa članom 5 Pravilnika, nije predviđeno da će informativna emisija „Mreža“ biti jedan od sadržaja u okviru kojeg će emiter omogućavati medijsko predstavljanje kandidata.
3. Činjenica da se segment odnosi na predstavljanje (promociju) sadržaja emitera koji je objavljen na njegovom portalu (intervju), ne oslobađa emitera odgovornosti za emitovanje sadržaja kojim je omogućeno neoznačeno predstavljanje određenog kandidata u okviru emiterovih televizijskih programa.
4. Uzimajući u obzir sadržinu analiziranog segmenta iz tačke 1, može se zaključiti da je omogućeno upoznavanje javnosti sa aktivnostima, idejama i mišljenjima kandidata za predsjednika, odnosno medijsko predstavljanje u smislu člana 3 Pravilnika, koje emiter nije učinio jasno prepoznatljivim (audio i vizuelno odvojenim od ostalih programskih sadržaja i označen tekstualnim obavještenjem „Predsjednički izbori 2023“). Time je prekršio član 4 stav 1 Pravilnika.
5. Emitovanje predmetnog segmenta i izjašnjenje emitera ukazuju da emiter ne prepoznaje činjenicu da ga aktuelnost određene njegove aktivnosti (objavljivanje intervjua sa kandidatom) i mogući interes javnosti za taj sadržaj, ne oslobađaju obaveze da primjenjuje pravila o medijskom predstavljanju kandidata. Pri tome, on zanemaruje činjenicu da se, u ovom slučaju, radilo o informativnoj emisiji, izvan programa koji su emiterovim Pravilima određeni za medijsko predstavljanje, da se nije radilo o obavještanju u vezi sa pitanjima koja se ne odnose na izbore, već upravo o tome. Pored toga, emiter je emitovanjem predmetnog segmenta, u dva navrata, omogućio objavljivanje navoda koji

predstavljaju promotivno upućivanje na kandidata i njegove aktivnosti, ideje i političke stavove („...želi da bude predsjednik svih građana, ističući, da uz svoje znanje i međunarodne kontakte može dostojanstveno da predstavlja Crnu Goru. Bez obzira na njegov izborni rezultat, poručuje da je Podgorica u sigurnim rukama i da je pobjeda na oktobarskim izborima završena stvar. Sa liderom 'Evropa sad' Miloškom Spajićem, ističe, da je u dobrim odnosima“). Time je omogućio prikriveno medijsko predstavljanje i prekršio član 8 Pravilnika.

6. Nijesu osnovani navodi emitera da je premetni saegment saglasan sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika. Upravo suprotno, član 51a ovog Zakona propisuje da *'državni funkcioneri i funkcioneri lokalne samouprave mogu, u vrijeme izborne kampanje, nastupiti kao predstavnici izbornih lista i mogu, u svojim medijskim nastupima na elektronskim javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima, promovisati izborne programe i izborne liste na način i u obimu u kojem se ovim zakonom propisuje medijsko predstavljanje predstavnika izbornih lista u izornoj kampanji'*. U konkretnom slučaju omogućeno je predstavljanje kandidata za izbore koji su bili u toku („...razgovor sa kandidatom pokreta 'Evropa sad' za predsjednika Crne Gore Jakovom Milatovićem“), a ne javnog funkcionera.
7. Emitovanjem predmetnog segmenta, emiter je promovisao poseban kanal političke komunikacije kandidata (svoj portal) i bez obzira na pravo javnosti da zna da je na emiterovom portalu dostupan sadržaj posvećen određenom predsjedničkom kandidatu (intervju), nije morao da prenosi konkretne navode / djelove tog sadržaja. Jer, objavljivanjem navoda iz sadržaja sa portala, emiter je, kroz urednički sadržaj u televizijskom programu, omogućio posebno medijsko predstavljanje kandidata, a da ga nije na adekvatan način izdvojio i označio u odnosu na ostale djelove programa.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatih odobrenja za emitovanje, emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter prekršio čl. 4 st. 1 i 8 st. 1 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donijela odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru svojih programa sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatim odobrenjima za emitovanje.

Emiteru je naloženo da, u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona, informaciju o izrečenoj mjeri objavi u svom programu, kao i da u pisanoj formi obavijesti Agenciju o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDS'TVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Pripremila: Nela Marković *N.M.*
Odobrila: Jadranka Vojvodić *J.V.*

Dostavljeno:

- Javno preduzeće „Radio i Televizija Crne Gore“
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva